

תוכנית "עיר ללא אלימות" הנה מודל עבודה להתמודדות עם כלל סוגי האלימות ביישוב ברמה עירונית - מערכתית.

על רקע התגברות תופעות האלימות בחברה הישראלית והצורך במאבק מערכתי כולל בתופעות אלה, החליטה ועדת השרים על מאבק באלימות בישיבתה מיום 25/9/06, תוך הפעלת התוכנית "עיר ללא אלימות" אשר פותחה באילת, כמודל ארצי – לאומי למאבק באלימות, בתחומי הרשויות המקומיות, על מנת להביא לשינוי באקלים החברתי וליצירת נורמות התנהגות בלתי אלימות בחברה.

החזון: יצירת אקלים עירוני המקדם ערכים של כבוד הדדי, סובלנות, הידברות, שמירה על זכויות האדם וכבודו ושליטת עבירה על החוק, הפרת זכויות אדם ושימוש בכוח לא לגיטימי מכל סוג שהוא.

מטרת התכנית: התמודדות מערכתית ברמה העירונית עם תופעות שונות של אלימות ובהן: אלימות במשפחה, אלימות בכבישים, אלימות בקרב מתבגרים, אלימות בבתי ספר ואלימות עבריינית, זאת תוך זיהוי מכנים משותפים ומתן פתרונות לכל אחת מהתופעות.

תכנית הפעולה: תהליך זה מתבצע תוך גיוס כל המערכות המתמודדות עם הנושא (חינוך, רווחה, משטרה, בריאות) ויצירת שיתוף פעולה בין הגורמים הנוספים במטרה לפתור את בעיית האלימות בעיר, זאת באמצעות הקמת מערך עירוני מקיף, מתואם ואפקטיבי ברשות ראש הרשות ובשותפות רחבה ככל שניתן לצורך הגברת הביטחון האישי, צמצום אירועי האלימות ויצירת שיפור דרמטי באיכות החיים.

תוכנית עיר ללא אלימות שמה לה לדגש לתת מענה במניעת אלימות בתחומים השונים: חינוך, חינוך בלתי פורמאלי, אכיפה, רווחה והקשר עירוני רחב.

התחומים בהם פועלת "עיר ללא אלימות"

פועלים בחינוך

במסגרת עבודת המטה של אגף החינוך בעיר הובלה של מנהלת האגף נבחנה הדרך הנכונה והמתאימה ביותר עבור מערכת החינוך בעיר. תוצריה של הבדיקה העלו כי יש צורך ביצירתה של סביבה מוגנת ובטוחה עבור התלמידים וצוות המורים במערכת.

דרכי הפעולה שנקטו נלקחו מניסיון עבודה בערים אחרות בארץ במסגרת התוכנית והותאמו למאפיינים הייחודיים של העיר. בעלי התפקיד ועבודתם במערכת החינוך כעת הם:

מדריכי מוגנות

מדריכים בעלי ניסיון בעבודה עם ילדים ונוער, הם מהווים חלק אינטגרלי מצוות ביה"ס וגורם סמכות מבוגר פורמאלי ובלתי פורמאלי כאשר תפקידם הוא בעיקר הגברת תחושת המוגנות והביטחון האישי של כלל תלמידי ביה"ס והצוות החינוכי בו. דרכי עבודתם הם יצירת קשרים עם תלמידים באופן בלתי פורמאלי ומהווים מעין דמות של "אח גדול" העוזרת בהתלבטויות ומדריכה בהתנהגות חברתית. המדריכים נמצאים כאמור במהלך כל שעות הלימודים בבתי הספר ועובדים בשיתוף מלא עם הצוות החינוכי.

כיום פועלים חמישה מדריכי מוגנות בבית ספר תיכון בעיר,

פעילות מנהיגות

מדריך מוגנות מבצע ע"י ספר תיכונים

07/05/2012

ספר תיכונים ומוגנות בבתי ספר תיכונים מבוצע ע"י מדריך מוגנות

מנחה מנחים

מנחה מקצועי- איש מקצוע בתחום החינוך שעובד יחד עם אגף החינוך בעיר ונמצא בקשר עם כלל המערכות המקצועיות הרלוונטיות (בתי ספר, שפ"ח, רווחה, מתנ"ס) במטרה לשפר ולהקנות אווירה מוגנת מיטבית בבתי הספר.

הנושאים אותם מקדם המנחה:

הדרכה והנחייה של עבודת מדריכי המוגנות

יצירה של אמנה עירונית אחידה שתואמת לחוזר מנכ"ל משרד החינוך

עבודת מניעה במקרי אלימות בבתי הספר

פועלים בחינוך הבלתי פורמאלי-פנאי

תוכנית קיץ

הקמת מתחם שייתן מענה ותמיכה רלוונטיים לרבבות בני הנוער הפוקדים את העיר בחודשי הקיץ במקביל לאירועי קיץ לנוער, במטרה לצמצם את שעות הפנאי ה"ריקות" ולמנוע אירועי אלימות וונדליזם. כמו כן, פעילות של רכזי שכונות ומדריכי רחוב עבור בני נוער במהלך חודשי הקיץ ברחבי העיר.

מגרשים מוארים

קיום מסגרות ספורטיביות חינוכיות במגרשי הספורט העירוניים, כאפשרות עיסוק לילדים ובני הנוער בשעות הפנאי. יופעלו חמישה מגרשי ספורט אשר יהיו מוארים בשעות הלילה בין השעות 18:00-24:00 בכל מגרש יהיה מדריך מוסמך מתחום הספורט לפעילות עם בני הנוער. התוכנית מופעלת על-ידי רשת המרכזים הקהילתיים קריית גת.

ליגת שכונות ומועדונים

גיוס בני נוער למטרת מניעה ושוטטות בתקופת חודשי הקיץ באמצעות הפעלת ליגה שכונות בהשתתפות כל בני הנוער והילדים בטורנירים קט רגל לשני קבוצות גיל. הפעלת הליגה בכל חודשי הקיץ באמצעות מדריכי המוגנות ומדריכי המגרשים המוארים

ליגת שכונות

פעילות במועדונים

הרחבת פעילות מועדוני נוער

המועדונים מהווים מוקד לפעילות חברתית וחינוכית המאפשר ניצול שעות פנאי תוך ניתוב לעשייה חיובית וחשיפה למדריכים אחראיים ובעלי דוגמה אישית. קהל יעד המועדום הוא בני נוער מהתיכונים הממלכתיים יוצאי כלל העדות שחלקם מעורב בהתנהגויות מסוכנות.

פועלים בשטח-אכיפה

סיירת אופניים

התנדבות בסיירת אופניים עירונית על בסיס שבועי תוביל לפיתוח תחום פנאי חיובי וערכי, הגברת מודעות לרכיבה בטוחה ובריאה, חינוך למודעות סביבתית, להתנדבות ולקיחת אחריות. העמקת היכרות וידיעת הארץ, גישור פערים ואינטגרציה בין קהילות ושילוב בני הנוער ביזמה עסקית חברתית.

*כרגע הסיירת בשלבי הקמה.

סיירת הורים

פעילות הסיירת הוקמה ביזמת הורים מתנדבים ומשטרת קריית גת, שהחליטו לקחת אחריות קהילתית, לגלות מעורבות ולפעול למיגור תופעות של אלימות, ונדליזם ומכירת אלכוהול לקטינים. המתנדבים מהווים גורם נוכח ומשמעותי עבור בני הנוער לשם מתן סיוע ואוזן קשבת.

בסיירת כיום פעילים 16 הורים. ימי פעילות הסיירת חמישי ומוצ"ש מ 22:00.

טכנולוגיה, אכיפה וטיפול

יצירת מערך התרעה ותגובה תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים שונים ומגוונים כגון: מצלמות, מערכות אזעקה, ניידות סיוור ועוד. במסגרת התוכנית מתבצעת פריסת מצלמות באזורים אשר אותרו ע"י משטרת

אכיפה

משטרת קריית גת ואגף הביטחון הגדירו אזורים מועדים לאלימות ופשעה. כיום, יוצבו מצלמות במקומות ציבוריים, במוסדות החינוך ובמקומות המועדים לפורענות. המצלמות מחוברות למוקד שליטה מרכזי באמצעות טלוויזיה במעגל סגור ומאפשרות הרתעה, תגובה מיידית לאירועים ואיסוף ראיות לעברות השונות. בימים אלו נמשכת פריסת המצלמות ברחבי העיר.

פורום אכיפה

יצירת תהליכי אינטגרציה ובניית ממשקים בין כלל גורמי האכיפה הפועלים בעיר, פיתוח שפה אחידה ותפיסה של "עיר ללא אלימות", קביעת יעדים משותפים, איגום משאבים, הגברת שיתופי פעולה במטרה לצמצם תופעות אלימות בעיר.

תכנית מיל"ה

קיום שיתוף פעולה בין משטרת קריית גת. אגף הרווחה. ותוכנית עיר ללא אלימות בבלימת התדרדרותם המואצת של בני נוער המצויים בתחילת דרכם העבריינית ע"י שילובם בתהליך אינטנסיבי קבוצתי ופרטני, תוך שילוב מחדש בחיים נורמטיביים בקהילה, סיוע ברכישת השכלה, הקניית ערכים ופעילות אלטרנטיבית לשעות הפנאי של הנערים בדגש על תרומה לקהילה.

פועלים ברווחה

סדנאות הורים למניעת אלימות

סדרת מפגשים אשר במהלכם ההורים יקבלו כלים להצבת גבולות, אסרטיביות, מעורבות בחיי הילדים ובעת הצורך כלים לזיהוי מעורבות מתבגרים בסמים ועבריינות.

קבוצה טיפולית לילדים נפגעי אלימות בקהילה

טיפול בכל ילד/נער/ה אשר נפל/ה קורבן לאלימות במשפחה או בקהילה או מצוי בסיכון גבוה לשם ליווי הילד בפעילויות בקהילה, אופן קשבת וסיוע בחיבור הילד בין הצוות החינוכי בביה"ס והצוות הטיפולי.

הכשרות עובדים סוציאליים לטיפול באלימות

הכשרת צוות העובדים הסוציאליים בטיפול בנפגעי אלימות, מתן כלים לאיתור מקרים וטיפולם בקהילה, שיקום וחיזוק התא המשפחתי בו ארע האירוע וליווי של הקורבנות.

הפעלת עו"ס עיר ללא אלימות לריכוז הדיווחים על מקרי אלימות. הפניית מקרים לקבלת מענים מותאמים. סיוע יעוץ והדרכה למערכות השונות לגבי הפניה וטיפול. מעקב אחר מקרים על מנת שלא יפלו בין הכיסאות. ריכוז תמונת מצב עירונית.

תכנית רובע בני ישראל

לעורר בקרב האוכלוסייה ברובע את הרצון והצורך לפעול ולעשות למען עצמם לשיפור תדמיתם ותחושתם ולאפשר להם לחיות בסביבה נאותה ומכובדת. בשיתוף משטרת קריית גת. מנהלות קהילתיות ואגפי הרשות. באמצעות שני רכזי רובע.

הנושאים בהם מטפלים ברובע:

הקמת נקודת מרכז שיטור קהילתי.

הפעלת רכזי רובע לטיפול וגיבוש האוכלוסייה.

פעילויות חברתיות. מפגשים. והפעלות לילדים ונוער.

פעילות לתושבים לקראת החגים ושיפור סביבת המחיה.

פעילות בבתי הספר והגנים ברובע.

פעילות ביום המעשים הטובים

שירות לאומי אזרחי

תכנית ייחודית לנוער חרדי, שהחלה לפעול בקריית גת, צוברת תאוצה וזוכה להיענות חיובית מהאוכלוסייה החרדית.

התכנית פועלת במתכונת של המותאמת באופן ייחודי למגזר החרדי וכוללת העסקה של 6 רכזי נוער, מטעם עמותת ערבים והשירות האזרחי-לאומי, שעובדים עם בני הנוער במהלך כל השבוע, בשעות הערב.

הפעילות של הרכזים מתמקדת ב- 4 אזורים שונים בקריה החרדית של העיר, בחלוקה על פי החסידויות הקיימות בעיר, בניהן, גור ווויז'ניץ. בסיום 'הכולל' בכל יום, נערים רבים משוטטים ברחובות, החל משעה שבע בערב ועד 22:00 בלילה. בחלון הזמן הזה נכנסים המדריכים שמארגנים לנערים פעילויות שונות בקהילה וסביב ערכים ומנהגים של החינוך התורני.

המדריכים עובדים איתם בדרך כלל במועדוני נוער או בכיתות לימוד בבתי ספר ואף במגרשי ספורט, במטרה לגבש אותם סביב פעילות חיובית שתורמת לקהילה ותמנע שוטטות והידרדרות להתנהגויות סיכון. פעילויות כאלו כוללות: חלוקת מזון לנזקקים בסופי שבוע, סיוע לאנשים מבוגרים, פעילויות מיוחדות סביב חגים וימים מיוחדים כמו תקופת הסליחות בכיפור או ביעור חמץ בפסח. מאז שהפעילות החלה, הופנו גם מספר ילדים לגורמי טיפול בעירייה על ידי המדריכים.

מפגש הדרכה למתנדבים

חלוקת גביעים ליגת מועדונים

מסיבת חנוכה למגזר דתי חרדי

מפגש נערים עם מדריכי נוער דתי